

Page: 812
Date: 09.11.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzüğün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Necdet İPEKYÜZ
Batman Milletvekili

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 06/04/2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı kanun ile kurulmuştur. Anılan kanunun 2/k maddesi ile BM İşkenceye karşı sözleşmeye ek ihtiyari Protokol gereği Ulusal Önleme Mekanizması görevini üstlenmektedir. Anayasal değişikliklerin mevcut mevzuata işlenmesi amacıyla 2 Temmuz 2018 tarihinde çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 149 uncu maddesi ile TİHEK kanununda değişiklikler yapılmıştır.

BM İşkenceye karşı sözleşmeye ek ihtiyari Protokol, Paris İlkeleri ve İşkenceyi Önleme alt komitesi, ulusal önleme mekanizmasının bağımsızlığının öneminin altını çizmektedir. Buna karşın 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurumun tüm üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından atanması düzenlenmiştir. Yine kurumun başkan ve ikinci başkanının kurul tarafından, kurul üyeleri arasından seçilmesi usulü değiştirilerek başkanın ve ikinci başkanın doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi düzenlenmiştir.

Bu Gerekçeyle;

1- Bağımsızlık ilkesi ile Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişiklik arasındaki çelişkiyi gidermek adına Bakanlığınız ile ilişkili Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bağımsızlığının güvencesi ne şekilde sağlanmaktadır? Bağımsızlık ilkesinin gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak mıdır?

2- Ulusal Önleme Mekanizmasının üyeleri Paris İlkeleri gereği, yetkin olmalıdır. Üyelerin görev süreleri, görevinin sonlanacağı koşullar, yeniden seçilme koşulları, yasa ile düzenlenmelidir. 703 sayılı Kanun hükmünde Kararname ile TİHEK kanununda yapılan

değişiklik, TİHEK üyelerinin yetkinliğini tehdit altına almıştır. Şöyle ki TİHEK yasasında; kurul üyelerinin Kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, sivil toplum kuruluşlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında ya da özel sektörde toplamda en az on yıl çalışmış olması, kurumun görev alanındaki konularda bilgi ve deneyim sahibi olması, üye seçimlerinde, kurumun görev alanına giren konularda bilgi ve deneyimi bulunanların çoğulcu bir şekilde temsiline özen gösterilmesi, üyelerin görev süresinin dört yıl olması, arka arkaya iki dönem görev yapan üyelerin bir dönem geçmeden tekrar seçilememesi düzenlemeleri 703 sayılı KHK ile mülga edilmiş iken kurul üyelerinin yetkinliği ve tarafsızlığı Bakanlığınız tarafından nasıl sağlanacaktır?

3- Ek protokol hükümleri gereği taraf devletin, ulusal önleme mekanizmasının kurul üyelerinde cinsiyet dengesini, ülkedeki etnik gruplar ile azınlıkların yeterli temsiliyetini temin etmeye çalışması gerekirken, TİHEK kurul üyelerinin seçiminde, temsiliyet ne şekilde sağlanmıştır, sağlanmadıysa bundan sonra seçilecek kurul üyeleri bakımından sağlanması için ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

4- Ulusal Önleme Mekanizmasının bağımsızlığının diğer görünümü olan finansal bağımsızlık konusunda bakanlığınızca ne şekilde güvence verilmektedir? Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2017 yılı bütçesinin ne kadarı Ulusal Önleme Mekanizması işlevi gereği alıkonulma yerlerine ziyaretler için harcamıştır?

5- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 yılı içinde Ulusal Önleme Mekanizması görevi gereği alıkonulma yerlerine haberli ya da habersiz kaç ziyaret gerçekleştirmiştir?

6- TİHEK, 2017 yılında kaç başvuru almıştır? Söz konusu başvuruların kaçı değerlendirmeye alınmıştır?

7- TİHEK'in 2017 yılında değerlendirmeye almadığı başvuruların sayısı kaçtır? Değerlendirmeye almama gerekçeleri nelerdir?